

13/6/006
فەرەیدون جەمەرشید _ سویرا
faraidun_73@hotmail.com

لەدوای ئالووکۆرەسیاسیەکانی دۆی رووخانی بەعس لەئەپرێل ی 2003 بەدوای وەرچەرخی گەڕان و میژووی بۆکوورد و هیژە ئازادییخوازەکانی ناوچەکە بەگشتی هاتەئاراوە، لەدەستکەوتەکانی ئەوگۆرانیاریادەدا ئەگەرچی دۆسیی سیاسی خەڵکی کوردستان لەچوارچێوەی دەستووری و پێڕێی فیدراتییدا وابەستە ی دەسلاتی عێراقە، بەلام ناراستەوخۆ و بەدەرلەخواست و جەزی ئەودەسلاتە: کۆمەڵیک تیشکی سەوز بۆئامازە ی چەندان دەرگای کراوی دیپلوماتیک بەرۆی خەڵکی کوردستان لەچاو بڕیکدا، جیا لەسەردانەکانی بەرپرسیانی رۆژئاوا و شاندى سۆسیال ئەنتەرناسونال و نوینەرایەتی کۆنگرێسی ئەمریکی بەم دواویە، بەدەرلەکۆمەڵیک کۆنتراکتی ئابووری و رۆشنبیری لەنیوان هەریەمی کوردستان و دنیا ی دوورلەناوچەکە ی خۆی، قەسە لە سەکردنەوێ کرانەوێ چەندی مەکتەب و کونسولگەری وولاتانی جیهانە لەهەریەمی کوردستان، کە لەلایەن فەرەنس، رۆسیا، ئۆکراین و وولاتانی دی بڕیارەبێنەکردنەو، نەمۆنە لەدەسپێکی ئەو تیشکەسەوێی سیاسی تیۆدەوێتی لەکرانەوێ پەییەندیەکانیان بەرۆی کوردستاندا رۆشنیانکردووە، یەکیک لەپایەبنەرەتیەکانی باوەرپێنان بەبوونی هەرنالووکۆریکی سیاسی پەییەندی وکۆنتاک بەستەنەگەن دەسلات و پێڕێی سیاسی نوێ: بۆشەرعیەتدان و متمانە بەخشین بەودەسلاتە لەو پێگەجیوگرافیا دا بانگەشە ی فەرمانرەوایەتی خۆی دەکات، ئەم دەرەفەت و چانسەبۆخەڵکی کوردستان کە پێشینیە میژوویمان لەتەکیدانیەنەبیت بکریتەقەنوخ و دەورانیکی زێڕین، بەدریژایی میژووی سیاسی خەڵکی کوردستان جگە لەهەوێگۆی ئینە گیراوەکانی جەنرال شەریف پاشا وەک بانوویکی سیاسی لە سەرتاکانی سەدی بیستی رابردوولە بەردەم کۆمەڵە ی گەلان لە پاریس بۆیەسیاسیکردنی کیشە ی خەڵکی کوردستان، هیچ هەنومەرچیکى ئەو هە ی پەییەندی راستەوخۆ لەنیوان خەڵکی کوردستان و وولاتانی جیهانی بەم ناراستە ی ئیستانەگەبشتووە کە لەگەتەکانیا دا بەدیاردەکەوێت، بەئکوتەواو بە پیچەوانە لەمیژووی سەدسانی سەدی بیستم کە بەمیژووی ژیانی گەتوگۆ و تەوێدیپلوماتیکەکان دەژمێردی، هەمووکاتی ئەوێ دیپلوماتیکەکان بۆپاراستنی بەرژووەندیەکان ئەبۆسەدابوو بۆپاشقۆلگرتن لەکیشە ی سیاسی خەڵکی کوردستان، بەلام ئەمرو دۆی سیستەمی تاک جەمسەری، دۆی کارساتەکانی 11 ی سێتەمبەری نیۆرک، دۆی کۆتایی هینان بەدیکتاتۆری لەعێراقدا، دۆی تێگەشتن لەوێ پرۆتۆکۆلیەکانی ناوپەییەندیەسیاسیەکانی دوی ئەگەرلەسەر ئاستی رژیەکاندا راستەوخۆ دژایەتی بەرژووەندیەکانیا ی بەرەم نەهینا بیت لەهاوشیوەی ئەو وولاتانە ی بە (میجەری ئازا و گێری ناودەبرین) ئەواناراستەوخۆ تۆریکی جانجانۆکی شاراوونەبیینراوی لەتیرۆریبەرەمەیناون کەتە ئەو بەرژووەندیە ئابووریەکانیا ی ناوچەکە دا کەوتە بەرلەدەستدان و مەترسی، بەئکوناسایشی نەتەوێی و گیانی هاوولاتیا نی سقیلی ئەو وولاتانە ی خستۆتە بەردەم هەرەشە ی تیرۆر، ئیتر ئەوتیرۆرتوون و تیرۆرێانە چ ئەو وولاتانە ی خویان بیت یا ن لە سەیرانگاکانی شەرم شێخ و باری و دوورگە دوور دەست و توریستیەکانی ئوقیانوسى ئارام بیت، هەموونەم فاكتەرانە خالی دەرکەوتنی ئەوگۆرانیە سیاسی یانەبوولەقازا نجی کیشە ی سیاسی خەڵکی کوردستان کە پەیتا پەیتا بەدۆی خۆیدا پەییەندیە دیپلوماتیکەکانیش رەنگرێژدەکاتەو، بۆیە پێویستە لە بەرامبەر هەنۆستیکی لەوشیوەی رۆژئاوا و وولاتانی پێسەنگ و خواوەن بڕیاری جیهان لەکردنەوێ کونسولگەری و نوسیسنگەکانیا ی لە کوردستان وەک دەسکەوتیکی سیاسی زیندو بەرژەبێسەنگینریت

ودلخوشين، بۇقۇستىنەۋە ئۇدەستكەۋتە ئەسەرناسىتى دەسەلاتى سىياسى ئەكوردستان زەمىنەسازى دەۋىت ئەۋىش بە ھاتنەدەرەۋەلەگوتارودروشم بۇسەرنەرزى واقع بەسەمىنەسازى بۇپراكتىزەكردنى پەرنسىبەكانى دىموكراسى، چوونكەبەكردنەۋەى كونسولگەرپەكان ئىدى وولاتانى جىھان ئەناوۋودى كوردستانەۋە مىنتالىتىتى دەسەلاتى سىياسى كوردى دەبىنن وپىۋانەدەكەن ھەرلەۋىشەۋە خويندەۋە ھەئسەنگاندە كانىان بۇھاۋپە يمانىەتپەكى ستراتىژلە پەيوەندىە دىپلوماتىەكانىان دىارى دەكەن، ئە بەرەموو ئەۋگرنىگانەى ئەبەردەم دەرەگەى كونسولخانە كاندادەبىنرئىت دەبىت بەقازانجى دۇسىى سىياسى خەنگى كوردستان ھەنگاۋەلەبەئىنرئىت تا پەيوەندىە سىياسىيەكانەمانى ئەسەرەلچىن چوونكە تەكاملبوۋنى ئەۋپەيوەندىيانە كۇنەكەپەكە ئەرەگەزەكانى ھاتنەكايەى دەۋلەتى سەربەخۇ، ھاتنى ئەۋانىش بۇكوردستان دانپىدانانەبەدفاكتۇى سىياسى ئەكوردستان وتمانە بەخشىنەبەۋدەسەلاتەى ئەۋپىگەجىوگرافىەدابانگەشەى ھەرىمى كوردستان دەكات .

..